

mindenütt, rendelkezhetni fog az előre haladó mivelődés a természet ősállapota fölött, és gondosan huzott csatornák által a mocsraat is lefogja csapolni: a midőn majd a vízi vadászat tekintetében ugy is annyira megrövidített vadásznak nem marad egyéb a mult szép emlékénel. Róth József.

### A fogoly-jérczék kimélése vadászat közben.

Küszöbünk előtt levén a fogoly idény, nem hagyhatom szó nélkül a részint általom, részint több vadásztársaim által évek hosszú során át tett abbeli tapasztalatomat, hogy a foglyok közt jóvaltöbb a him mint a jércze.

Sokat gondolkoztam már rajta, mint lehetne rajta segíteni, hogy szaporaságuk nagyobb legyen; mert azt hiszem, s talán a vadászközönség egyetért velem, hogy a fogoly tenyészetet a mennyire tőlünk telik ápolni s elősegíteni kell. A foglyok ugyanis a mezei vadak közt talán legkevesebb kárt ókoznak; izletes és igen finom husok miatt pedig mind egészséges, mind beteg embernek a nyári — nehezebb hus eledelt alig szenvedő hónapok alatt — igen kívánt és egészséges sültet nyujtanak.

A mi a himek mennyiségét illeti, legjobban kitünik ez a párzás idején, midőn hármát négyet találhatni egy jércze körül böstörködni, szerelmeskedni; a fiatal menyecskét egészen megzavarják szerelmi ostromaikkal, nem hagynak időt neki fészekkészítésre, mig aztán a tojás-ideje egyszerre elérkezvén, szanaszét rakja le azokat, s csak egy részöket költvén ki, a többi záppá válik, s a tenyészetre nézve elvész.

E bajon lehet segíteni; nézetem szerint pedig legcélszerűbb, ha a két nem közti arány kiegyenlítése végett először is a jérczéket kiméljük; a felesleges kakasokat pedig annak idején lelövöldözzük. A veresebb tollazat, s a begyen levő nagy barna folt eléggé jelezik ugyan a kakast, mindemellett is hidegvér, tapasztalat, s éles szem szükséges felismerésére, hogy helyette jérczét ne lőjjünk le, s így a bajt még ne tetézzük.

A felesleges kakasok e tizedelésének azonban leginkább a párzási időben szabadna történnie, nehogy később a költés idején háborgassuk a nőtényt is; ez idény a foglyoknál a tavasz minősége szerint ápril végéig, s néha egész májuson át is eltarthat.

A régibb vadásztörvény, valamint a gr. Festetich Leo által javasolt újabb szerint is, azonban a fogolyvadászat csak Augustus 20-tól Január végéig lenne megengedhető; s így a lelkiismeretes vadász ellenkezésbe jönne a törvény betűivel, s jó szándékának kárát vallhatná\*). Szükségesnek tartanám tehát a fentisztelt gróf törvjavaslatában a foglyokat illető passust a következő, s a G. pontban a nyirfajdot illetőleg ugyancsak nála már használt tétellel megtoldani: „hol pedig sok a kakas, ott a párzás idején is szabad közülök löni.“

A foglyok szaporodásának egy másik, már általam több ízben meg lehetős sikerrel producált neme: hogy a fészkelés idején elhagyogatott tojásokat összegyűjtöttem s kotlós tyuk alatt kiköltve — szabadon eresztém; ez a tojás felkeresésén kívül majd semmi fáradságot sem igényel, miután ismeretes, hogy a fogolyfiókák tojásból kibujtuk után azonnal megkeresik élelmüket. — Ilyentormán minden vesződés nélkül évenként csak egy egy határban 200--300 fogolylyal többet nyerhetünk, mi az ország minden vidékein utánozva, százezerekre növekedhetik. Ajánlom minden derék vadász figyelmébe.

(V.- és V.-lap).

Tiszántuli.

### Toldalék a fészekedényekhez.

E lapok VI-ik és VII füzeteiben a hasznos madarak óltalmazásáról és helyhez szoktatásáról, valamint azok mesterséges fészekedényeiről irt cikkek nem indokolják azt, hogy miért és mekkorának kell lenni a fészek röplyukanak. Most is távol vagyok ugyan attól, hogy az egyes hasznosabb madarak számá-

\*) Ismét egy példa az atyáskodás károsváltára.